

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

22 вересня 2016 р.

Київ

№ 432-р

Про результати розгляду
справи про концентрацію

Антимонопольний комітет України, розглянувши справу № 24-25/12-16-ЕК про концентрацію у вигляді набуття контролю компанією «Olenex Holdings B.V.» (м. Амстердам, Нідерланди) над активами компанії «ADM Hamburg Aktiengesellschaft» (м. Гамбург, Німеччина), які забезпечують виробництво пальмової олії в місті Гамбург (Німеччина),

ВСТАНОВИВ:

Концентрація полягає в набутті контролю компанією «Olenex Holdings B.V.» над активами компанії «ADM Hamburg Aktiengesellschaft», які забезпечують виробництво пальмової олії в місті Гамбург (Німеччина).

Заявлена концентрація є частиною трансакції у вигляді набуття компанією «Archer Daniels Midland Europe B.V.» (м. Європорт, Нідерланди) разом із компанією «Wilmar Europe Holdings B.V.» (м. Роттердам, Нідерланди) контролю над компанією «Olenex Holdings B.V.», яка в результаті здійснення зазначеної трансакції буде здійснювати діяльність з організації постачання сирової рослинної олії та рафінованої олії для використання на новопридбаних переробних потужностях; маркетингу та реалізації рафінованої олії з насіння і похідної продукції процесу рафінації.

За інформацією, наданою заявниками:

компанія «Olenex Holdings B.V.» не здійснює господарської діяльності, планується, що компанія буде здійснювати діяльність з організації постачання сирової рослинної олії та рафінованої олії для використання на новопридбаних переробних потужностях; маркетингу та реалізації рафінованої олії з насіння і похідної продукції процесу рафінації;

компанія «Olenex Holdings B.V.» пов'язана відносинами контролю з компанією «Archer Daniels Midland Europe B.V.», яка разом із пов'язаними з нею відносинами контролю суб'єктами господарювання утворюють групу АДМ;

група АДМ є значною міжнародною групою підприємств з переробки насіння олійних культур, кукурудзи, цукру, пшениці та інших сільськогосподарських товарів та виробником протеїнового борошна, рослинної олії, кукурудзяних замінників цукру, ароматизаторів, борошна, біодизельного палива, етанолу, а також інших якісних інгредієнтів для харчових продуктів та кормів для тварин. АДМ також має глобальну мережу елеваторів та перевезень для закупівлі, зберігання, очищення та транспортування сільськогосподарської продукції, такої як насіння олійних культур, кукурудзи, пшениці, вівса та ячменю, а також переробленої сільськогосподарської продукції;

в Україні група АДМ через суб'єктів господарювання – резидентів і нерезидентів здійснює діяльність з реалізації рослинних жирів (спеціальних жирів), зернових і олійних

культур та посівного матеріалу, соняшникового шроту, соняшникового лушпиння, систем ароматизації, соєвої олії, лізину та лецитину, арахісу; надання аутсорсингових послуг, послуг кадрового забезпечення, морських перевезень, складування і зберігання зерна; оптової торгівлі необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин; здавання в оренду нерухомості (офісних приміщень у межах міста Києва); експорту олії соняшnikової; у 2015 році група АДМ здійснювала реалізацію продукції з какао (какао-порошку, какао-масла, какао тертого);

компанія «Wilmar International Limited» разом із пов'язаними з нею відносинами контролю суб'єктами господарювання утворюють групу Вілмар, яка здійснює діяльність з культивування олійних пальм; подрібнення насіння олійних культур; виробництва харчових олій, помел, олеохімікатів, біодизельного палива, мінеральних добрив; переробки цукру, спеціальних жирів, зерна;

на території України група Вілмар через суб'єктів господарювання – резидентів і нерезидентів здійснює діяльність з виробництва та/або реалізації рослинної олії, рослинних жирів (маргарину та спеціальних жирів), [REDACTED], [REDACTED], побічних продуктів соняшnikової та рапсової олії, [REDACTED], соняшnikового лушпиння гранульованого, [REDACTED], рапсового шроту смаженого, соняшnikового шроту гранульованого та зернових і олійних культур, амінопохідних: [REDACTED];

учасники концентрації не пов'язані відносинами контролю з іншими суб'єктами господарювання, крім зазначених.

Під час розгляду справи встановлено.

За інформацією заявників:

у 2015 році учасники концентрації здійснювали діяльність на задіяних загальнодержавних ринках зернових та олійних культур, соняшnikового шроту, лушпиння соняшнику, рослинних жирів, а також на суміжних ринках сирової рослинної олії та нефасованої рафінованої рослинної олії;

сукупна частка учасників концентрації на ринках зернових і олійних культур, соняшnikового шроту, лушпиння соняшнику незначна;

будь-яка діяльність іншого учасника концентрації на ринках сирової рослинної олії та нефасованої рафінованої рослинної олії відсутня;

сукупна частка учасників концентрації на ринку рослинних жирів у сегменті спеціальних жирів не досягає [REDACTED] відсотків;

рослинні жири отримуються в процесі обробки рафінованих олій;

в Україні рослинні жири поділяються на маргарини та жири спеціального призначення;

маргарини є рослинними жирами, які складаються з жироводяної емульсії (суміші рослинних олій, жирів та води). Маргарини використовуються в кондитерській та хлібопекарській промисловості для виробництва листового тіста, круасанів, дріжджового та бездріжджового тіста, у виробництві кремових напівфабрикатів, суфле, кремів тощо. Їх низька вартість робить кінцевий продукт більш економічно вигідним без погіршення якості;

спеціальні жири означають будь-які інші рослинні жири, ніж ті, що відносяться до маргаринів і використовуються в кондитерській та хлібопекарській промисловості для виробництва різних видів печива, тортів, начинок для вафель, начинок для цукерок, вафельних тортів, батончиків тощо, для виробництва формованих плиток, глазурованих/в оболонці та дражированих продуктів, твердих сирів, спредів, морозива тощо. Споживачами спеціальних жирів переважно є підприємства харчової промисловості: кондитерські фабрики, хлібопекарські підприємства тощо;

усі рослинні жири утворюють один відповідний ринок – ринок рослинних жирів – у зв'язку зі схожістю їх призначення в харчовій промисловості для надання енергетичної цінності та смаку харчовим продуктам;

Група АДМ не виробляє рослинних жирів в Україні. Усі жири, які група АДМ постачає в Україну, виробляються на своїх виробничих потужностях, розташованих у місті Гамбург (Німеччина), а саме на заводі з виробництва спеціальних олій та жирів, який буде передано під контроль компанії «Olenex Holdings B.V.»;

діяльність групи АДМ на цьому ринку в Україні є дуже незначною та нерегулярною (залежить від конкретних замовлень), а саме частка [REDACTED];

після здійснення концентрації компанія «Olenex Holdings B.V.» прогнозовано буде постачати рослинні жири на територію України. Прогнозується, що частка компанії «Olenex Holdings B.V.» суттєво не зміниться порівняно з часткою групи АДМ на ринку рослинних жирів;

у результаті запланованої трансакції група АДМ передасть компанії «Olenex Holdings B.V.» свій рослинно-жировий бізнес в ЄЕС (шляхом передачі виробничих потужностей в Німеччині). Поставки рослинних жирів в Україну будуть передані компанії «Olenex Holdings B.V.». Очікувана частка компанії «Olenex Holdings B.V.» є незначною (не більшою, ніж та, яку наразі має група АДМ). За умовами договору про створення компанії «Olenex Holdings B.V.», група АДМ, група Вілмар та компанія «Olenex Holdings B.V.» продовжуватимуть конкурувати між собою на усіх відповідних ринках та не будуть координувати свою конкурентну поведінку на них;

основними конкурентами на ринку рослинних жирів є ТОВ «Торговий дім «Щедро», ПрАТ «Креатив», промислова група «Vioil», ТОВ «Авіс», ТОВ «Імперія жирів»;

із серпня 2015 року ПрАТ «Креатив» не здійснює діяльності на ринку рослинних жирів. У зв'язку з економічною та політичною ситуацією в країні вихід ПрАТ «Креатив» з ринку призведе до незначного збільшення часток інших учасників ринку.

За інформацією заявників:

олійно-жирова промисловість України є привабливою галуззю для інвестицій, у тому числі й міжнародних. Відзначають потенціал зростання виробництва олійних культур, тенденцію до збільшення споживання й попиту на олію і шрот у світі, розширення ринків збуту української олійно-жирової продукції;

період останніх трьох років (2013 — 2016) характеризувався посиленням інвестиційної привабливості в олійно-жирову галузь України. У результаті значно змінився склад провідних гравців цієї галузі з перерозподілом ринкових часток серед нових учасників. На український ринок прийшли чи збільшили свою частку великі міжнародні групи: Bunge, Allseeds, Noble Group, Puratos та інші. Високу зацікавленість в Україні виявляють великі підприємства з Туреччини, Китаю, Об'єднаних Арабських Еміратів, проте у зв'язку зі складною економічною ситуацією та військовими діями підприємства таких країн поки що зайняли позицію очікування;

на українському ринку олійно-жирової продукції представлені в основному товари вітчизняного виробництва, у той час як імпорт цієї продукції мінімальний. Через те, що в Україні виробляється більше, ніж необхідно для внутрішнього ринку, і олій, і рослинних жирів, споживачі не відчують дефіциту цих товарів. Зазвичай на ринку представлені товари всіх основних виробників, що дозволяє споживачам вибирати з широкого запропонованого асортименту;

сьогодні ринок рослинних жирів характеризується досить високою конкуренцією серед основних гравців, в Україні працюють близько 20 – 25 великих підприємств. З кожним

роком конкуренція серед лідерів посилюється у зв'язку з тим, що запускаються нові заводи, модернізуються старі потужності;

спостерігається тенденція до зниження обсягів виробництва й споживання олійно-жирової продукції в Україні, що тільки підсилює рівень конкуренції на ринку;

крім того, учасники концентрацій вважають, що ринок рослинних жирів є висококонкурентним, що підтверджується таким:

на цьому ринку в Україні присутні приблизно 20 – 25 активних учасників, між якими існує доволі висока конкуренція;

присутність принаймні двох таких потужних конкурентів, як «Щедро» та «ViOil», створює потужну конкуренцію для Групи Вілмар та Групи АДМ;

не існує бар'єрів для входу на цей товарний ринок в Україні для нових конкурентів (наприклад, Puratos повернулася на цей ринок у 2016 році, відкривши завод з виробництва кулінарного та кондитерського маргарину та сухих сумішей в місті Одесі);

на ринку представлена продукція всіх великих виробників, що надає споживачам змогу обирати з широкого асортименту товарів;

існує цінова конкуренція серед виробників рослинних жирів, спрямована на завоювання споживача.

Під час розгляду зазначеної вище справи про концентрацію були опитані:

суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність на загальнодержавному ринку рослинних жирів (далі – Конкуренти), зокрема: ТОВ «Торговий дім «Щедро» (м. Дніпропетровськ, Україна), ПрАТ «Креатив» (м. Кіровоград, Україна), Промислова група «ViOil» (м. Вінниця, Україна), ПрАТ «Київський маргариновий завод» (м. Київ, Україна), ПП «Віктор і К» (м. Світловодськ, Кіровоградська обл., Україна);

суб'єкти господарювання, які є споживачами рослинних жирів (далі – Споживачі), зокрема: ЗАТ «ГАДЯЧСИР» (м. Гадяч, Гадяцький р-н, Полтавська обл., Україна), ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» (м. Київ, Україна), ТОВ «Андрушівський маслосирзавод» (м. Київ, Україна), ПАТ «АВК» (м. Київ, Україна);

асоціація «УКРОЛІЯПРОМ» (м. Київ, Україна);

Міністерство аграрної політики та продовольства України.

На запитання «Опис бар'єрів вступу на ринки сирої рослинної олії, рослинних жирів, нефасованої рафінованої рослинної олії» опитувані відповіли так:

«Бар'єри вступу на ринки сирої рослинної олії, рослинних жирів, нефасованої рослинної олії наступні:

дефіцит сировини (насіння соняшнику) на ринку постійно росте, при цьому продовжуються будуватися нові заводи з її переробки;

немає єдиних стандартів і чіткої розробленої схеми зі страхування урожаю;

підвищення вартості обладнання, необхідного для виробництва, зберігання і транспортування рослинної олії;

підвищення санітарних вимог до рослинної олії з боку країн-імпортерів, що може призвести до зменшення об'єму експорту української олійно-жирової продукції.»;

«одним із багатьох бар'єрів вступу є обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами та низькою платоспроможністю покупців.»;

«в Україні не існує бар'єрів для вступу на ринки рослинних олій, рослинних жирів, соняшникового лущиння, соняшникового шроту та макухи, про що свідчать постійне збільшення потужностей з виробництва олій.»... «Адміністративних обмежень на імпорт та експорт олій, маргаринової продукції та шроту в Україні не існує.»

На запитання «Як ви оцінюєте рівень конкуренції на загальнодержавних ринках сирої рослинної олії, рослинних жирів, нефасованої рафінованої рослинної олії (високий,

помірний, незначний?») усі опитувані зазначили, що рівень конкуренції на цих ринках високий.

На запитання «Чи буде зазначена концентрація мати вплив на загальнодержавні ринки сирової рослинної олії, рослинних жирів, нефасованої рафінованої рослинної олії» опитувані відповіли так:

«концентрація буде мати значний та сильний вплив на зниження виробництва масложирової продукції у виробників України в зв'язку з конкурентними перевагами: це світові лідери з виробництва продукції, мають можливості отримувати фінансування іноземних банків, інвестицій пов'язаних іноземними компаніями.»;

«концентрація дозволить цій компанії («Olenex Holdings B.V.») більш ефективно і конкурентно працювати з більш сильною присутністю бренда і позицією на ринку рослинних олій та жирів. Що стосується ринку України, то, використовуючи канали компанії «Wilmar International Limited», компанія «Olenex Holdings B.V.» матиме змогу вийти на українських споживачів.»;

«здійснення концентрації сприяє об'єднанню фінансових ресурсів, підвищенню ефективності виробничо-господарської діяльності та впровадження ноу-хау.»;

інших застережень щодо впливу концентрацій на загальнодержавний ринок рослинних жирів учасниками висловлено не було.

Однак, враховуючи, що:

сукупна частка учасників концентрації на ринках зернових культур, соняшникового шроту, лушпиння соняшника незначна;

відсутність будь-якої діяльності іншого учасника концентрацій на ринках сирової рослинної олії та нефасованої рафінованої рослинної олії;

сукупна частка учасників концентрації за підсумками 2015 року на ринку рослинних жирів не досягає ■ відсотків;

на ринку наявна значна кількість конкурентів та високий рівень конкуренції між ними;

більшість опитаних конкурентів, споживачів та експертів не висловили суттєвих занепокоєнь щодо впливу заявлених концентрацій на товарні ринки України;

заявлена концентрація не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на товарних ринках України.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 25 і 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 4.9.1 Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2002 року за № 284/6572 (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Надати дозвіл компанії «Olenex Holdings B.V.» (м. Амстердам, Нідерланди) на набуття контролю над активами компанії «ADM Hamburg Aktiengesellschaft» (м. Гамбург, Німеччина), які забезпечують виробництво пальмової олії у місті Гамбург (Німеччина).

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ